

ת"פ 20185/01/13 - מדינת ישראל נגד עבדאללה אלכרישת, אמין כרישאת, מוסה אלכרישאת

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
ת"פ 20185-01-13 מדינת ישראל נ' אלכרישת ואח'

בפני
בעניין: כב' השופט אלון אינפלד
מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד ירון סעדון,
פמ"ד

נגד
1. עבדאללה אלכרישת
2. אמין כרישאת
3. מוסה אלכרישאת שלשתם על ידי עו"ד
מוסטפא נסאר

גזר דין

רקע עובדתי - האישום

1. הנאשמים 1-3 שהינם אחים, הודו והורשעו במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן בתקיפות שונות (לשם ביצוע פשע - סחיטה באיומים) ובעבירה של סחיטה באיומים.
2. במסגרת **הסדר הטיעון** הושגה הסכמה עונשית בין הצדדים, לפיה יוטלו על הנאשמים 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות, בכפוף לאישור הממונה. עוד סוכם כי יושתו על הנאשמים 10 חודשי מאסר על תנאי לבל יעברו עבירות בהן הורשעו ועבירות אלימות מסוג פשע ו-4 חודשי מאסר על תנאי בגין עבירת איומים. עוד סוכם, כי על כל אחד מהנאשמים יוטל קנס בסך 4,000 ₪. בעת הטיעון לעונש הוברר כי לנאשם 3 מאסר על תנאי בר הפעלה, למרות זאת, עומדים שני הצדדים על ההסדר, ומבקשים כי אותו מאסר על תנאי, יופעל בחופף.
3. **כתב האישום המתוקן** מתאר את האירוע הבא: רכבו של הנאשם 2 נגנב בעת שחנה בחניון בית החולים "סורוקה" בבאר שבע. בעקבות האמור, רכש הנאשם 2 רכב דומה לזה שנגנב. ביום 5.1.13 נסעו הנאשמים שוב לבית החולים "סורוקה" והחנו את הרכב באותו מקום בו הוחנה הרכב הנגנב, ונותרו בקרבת מקום לצפות ברכב ממספר מוקדים.
4. עוד נאמר כי בסמוך לשעה 19:00 הבחינו הנאשמים במתלונן, עמו לא הייתה להם היכרות מוקדמת, כשהוא ניגש אל הרכב ופותח את הדלת. בעקבות האמור, **רצו הנאשמים לעבר המתלונן, תפסוהו והכניסוהו בעל כורחו אל תוך הרכב. הנאשם 2 החל לנהוג ברכב לעבר היציאה מחניון בית החולים,**

בעוד הנאשמים 1 ו-3 יושבים מאחור משני צדדיו של המתלונן. המאבטח, שהוצב כשומר ביציאה מחניון בית החולים, קיבל דיווח אודות האירוע, שמע את המתלונן צועק כי חוטפים אותו, והורה לנאשמים לעצור. **הנאשמים התעלמו מהמאבטח ויצאו במהירות מחניון בית החולים ונסעו אל ביתם בכסיפה.**

5. **הנאשמים הבהירו למתלונן כי ישחררו אותו רק לאחר שיספר להם היכן הרכב שנגנב, ולאחר שידאג להחזירו.** בעוד המתלונן תחת החזקתם, שקלו הנאשמים את עצתו של אדם מבוגר מבני משפחתם להביא את המתלונן אל תחנת המשטרה. אז נדרש הנאשם 3 להגיע לתחנת המשטרה בדחיפות ועשה כן ביחד עם הנאשם 1, **בעוד הנאשם 2 נותר עם המתלונן בבית.** רק לקראת השעה 22:00 הגיע הנאשם 2 ביחד עם המתלונן אל תחנת המשטרה.

תמצית טיעוני הצדדים

6. **ב"כ המאשימה,** בטיעוניה, עמד על השיקולים שהובילו להסדר הטיעון בין הצדדים והדגיש במיוחד את חוסר שיתוף הפעולה מצד המתלונן, נתון שהיווה קושי ראייתי משמעותי בניהול ההליך והשפיע על העונש המוסכם. כן הדגיש התובע את העובדה שמדובר באירוע קצר יחסית, שבסופו המתלונן הושב לתחנת המשטרה, מבלי שנגרמו לו נזקים גופניים. הוא ציין גם כי, במסגרת ההסדר, המאשימה שקלה את לקיחת האחריות מצד הנאשמים, החרטה שהביעו והיעדר עבר פלילי של הנאשמים 1 ו-2.

7. **ב"כ המאשימה** ציין את עברו הפלילי של הנאשם 3 וכאמור עתר כי המאסר המותנה שהינו בר הפעלה בעניינו ירוצה בחופף לתקופת המאסר עליה הסכימו הצדדים בהסדר הטיעון, היות והעבירות בתיק דנן נעברו בשלב מאוחר של המאסר המותנה.

8. סיכומו של דבר, **ב"כ המאשימה** לא הקל ראש בהפחתה המשמעותית בעונשם של הנאשמים ובחשש כי הדבר יתפרש כמתן לגיטימציה לעשיית דין עצמית. עם זאת, שב הפרקליט והדגיש את הקושי הראייתי בהוכחת העובדות מעבר לכל ספק סביר ואת הנסיבות הקונקרטיות של האירוע כמפורט לעיל. כן ציין התובע שיש מקום לספק אם העונש המוסכם נמצא בחלק התחתון של מתחם הענישה.

9. **ב"כ הנאשמים** שב והדגיש את הקושי הראייתי עליו מתבסס הסדר הטיעון. כן הדגיש את נסיבותיהם האישיות של הנאשמים, את העובדה שמדובר במי שמנהלים אורח חיים נורמטיבי ולא בעבריינים מן השורה. הוא ציין גם כי, בסופו של יום, הנאשמים לא הפעילו שימוש באלימות יתרה והמתלונן הוחזר לתחנת המשטרה. כן ציין התובע כי התנהגותו של המתלונן אף היא משליכה על העונש שהושג בהסדר.

10. עוד לשיטת **ב"כ הנאשמים**, העונש המוסכם אינו מפר את האיזון הנדרש בין טובת ההנאה לה זוכים הנאשמים לבין אינטרס הציבור, בהתאם להלכה הידועה ע"פ 1958/98 **פלוני נ' מדינת ישראל** פ"ד נז(1) 577 (2002) (להלן: **הלכת פלוני (2002)**). בהקשר זה הדגיש גם כי תיקון 113 אינו בא לבטל את מוסד הסדרי הטיעון ולמנוע הטלת עונשים החורגים ממתחם הענישה במסגרת הסדרי טיעון.

11. **הנאשמים**, שלהם ניתנה זכות המילה האחרונה, עמדו על טעותם, הביעו חרטה על מעשיהם והבטיחו שלא לפעול בדרך זו בשנית.

דין והכרעה:

עמוד 2

שאלת היחס בין תיקון 113 למוסד הסדרי טיעון

12. שאלת היחס בין הבניית שיקול הדעת בענישה לבין מוסד הסדרי הטיעון טרם הוסדרה במפורש בחקיקה. תיקון 113 לא קבע במפורש מהו היחס הראוי שבין מתחם הענישה לבין מוסד הסדרי טיעון. סוגיה זו נותרה מחוץ לתיקון על מנת שתלובן במסגרת החוק שיעסוק בהסדרי טיעון, אשר נמצא עתה בדיונים בפני ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת על בסיס הצעת חוק, סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 65) (הסדר טיעון), התש"ע-2010.

13. ואולם, בית המשפט העליון נדרש לעניין והביע מספר עקרונות מחייבים בסוגיה זו. ראו לעניין זה ע"פ 512/13 **פלוני נגד מדינת ישראל**, מיום 4.12.13, (להלן: הלכת **פלוני (2013)**), הלכה שאוזכרה כבר בהסכמה מלאה בע"פ 3856/13 **שי גוני נגד מדינת ישראל** מיום 3.2.14, ואוזכרה ללא הסתייגות בע"פ 6371/12 **אבי שלום נגד מדינת ישראל**, מיום 10.12.13. לפיכך, אין עוד צורך להתייחס למחלוקות שנתגלו בין בתי המשפט המחוזיים בסוגיות שכבר הוכרעו.

14. עולה מפסיקה זו שמתחם הענישה משקף קביעה נורמטיבית של בית המשפט המשתקללת בהתחשבות בחומרה המושגית של העבירה, החומרה הקונקרטית של העבירה והענישה המקובלת במקרים דומים. לעומת זאת, הסדר הטיעון הוא תוצאה של מיצוי כוח המיקוח של כל אחד מהצדדים להליך, בשים לב לכלל האינטרסים הבאים בגדרו, הכוללים, בין היתר, את משאבי התביעה בכוח אדם, ראיות ועוד, לעומת רצונו של הנאשם בסיום ההליך, בהקלה בעונש או טובת הנאה אחרת. שיקולים משמעותיים אלה, המשפיעים על קביעת העונש בהסדר טיעון, אין להם חלק ונחלה בקביעת מתחם הענישה על פי החוק.

15. עד לחקיקת תיקון 113 לחוק היוותה הלכת **פלוני (2002)** את הבריח התיכון של שיקול הדעת השיפוטי בבחינת הסדרי טיעון. זאת, על ידי הפעלת "נוסחת האיזון" בשקילה זהירה בין האינטרס הציבורי לבין טובת ההנאה שקיבל הנאשם במסגרת ההסדר. לפיכך, ובהתאם להלכת **פלוני (2002)** גם אם העונש שעליו הוסכם בהסדר הטיעון איננו ראוי לפי מבחן ההלימה - יש עדיין לכבד את ההסדר, אם התביעה ערכה איזון מתאים בין ההקלה שניתנה לנאשם לבין התועלת הציבורית שהייתה כרוכה בעריכת ההסדר.

16. בית המשפט העליון בהלכת **פלוני (2013)** עסק בשאלה אם הלכת **פלוני (2002)** עומדת כיום בסתירה לתיקון 113, והשיב על כך בשלילה, וזאת בעקבות עמדות מלומדים. נקבע כי קיומו של הסדר טיעון אינו מבטל את תחולת ההוראות שנקבעו במסגרת התיקון, ואף התיקון אינו מתבטל נוכח הסדר הטיעון. שומה על בית המשפט לבחון את העונש הראוי על פי עקרונות תיקון 113, תוך יישום הוראותיו. לאחר מכן, יחיל בית המשפט על התוצאה את המבחנים שנקבעו בהלכת **פלוני (2002)**.

17. בהקשר זה קבע בית המשפט העליון בהלכת **פלוני (2013)**, כי במקרים בהם יש ספק אם הסדר טיעון עומד במבחן האיזון, יש לקבוע תחילה את מתחם הענישה הראוי למקרה, ואת העונש הראוי לעושה בתוך המתחם. זאת, על פי המבחנים הרגילים. בשלב הבא, יש לבחון את ההסדר, לפי המבחנים שנקבעו בהלכת **פלוני (2002)**, היינו לבחון את העונש שמבקשים להטיל בהסדר, לעומת העונש שהיה מוטל עליו אלמלא ההסדר, וזאת כדי להעריך את ההקלה שזכה לה הנאשם. הקלה זו צריכה לעמוד ב"מבחן האיזון" הידוע, בבחינתה לעומת האינטרס הציבורי שקודם בהודאת הנאשם. במקרה שההסכמה היא לטווח ענישה ולא לעונש מוגדר, הטווח עצמו עומד למבחן האמור. אם מאושר ההסדר, הרי שבשלב נוסף יש לקבוע עונש בתוך הטווח, כמוסכם.

18. בשיטה זו גלומים יתרונות ברורים של שקיפות, באמצעותה ניתן לדעת ולהבין בכמה סטה העונש שבהסדר הטיעון ממתחם הענישה והדבר עשוי לתרום לבקרה על הסדרי הטיעון הן בשלבי עריכתם והן בשלבי אישורם על ידי בית המשפט. עם זאת, כפי שציין בית המשפט העליון בהלכת פלוני (2013), **החובה לנמק באופן פרטני ולהסביר את כל שלבי הניתוח קיימת רק במקרים בהם יש "ספק אם ההסדר עומד במבחני האיזון"**, ואז הדברים מחייבים הסבר. **משמע מפסק הדין, שבמקרים בהם ברור כי הסדר הטיעון עומד במבחן האיזון, בין משום שברור שההסדר מציב את עונש בתוך מתחם הענישה או כי החריגה מהמתחם מוצדקת ומאוזנת, די להסביר זאת בתמצות, מבלי להיכנס להנמקה מפורטת.** הדבר אף מסתבר, שאלמלא כן, ספק אם היו בתי משפט השלום, ובמיוחד בתי המשפט לתעבורה ולעניינים מקומיים, המטילים עשרות גזרי דין מוסכמים ביום, יכולים לעמוד במשימה הקשה המוטלת עליהם.

19. **סיכומו של דבר, יש להמשיך ולהחיל את הלכת פלוני (2002) על הסדרי הטיעון. עתה, לאחר תיקון 113 יש לבחון אם העונש המבוקש על פי ההסדר מאזן היטב, בין העונש הראוי לפי מכלול שיקולי הענישה על פי תיקון 113, לבין התמורה שנתן הנאשם במסגרת הסדר הטיעון או האינטרס הציבורי העומד ביסודו. בין השאר, יש לקחת בחשבון את השאלה אם ההסדר חורג ממתחם העונש הראוי ואם יש בנימוקי ההסדר להצדיק גם זאת.**

20. במקרה דנן מדובר בהסכמה להטיל עונש מאסר בעבודות שירות בלבד, בגין מעשי תקיפה וסחיטה באיומים תוך עשיית דין עצמית נגד גנב רכב. מקרה זה אכן מעורר ספק משמעותי אם ההסדר מאוזן, ואין מנוס מבחינה פרטנית של הדברים.

נסיבות המעשה - מתחם הענישה

21. העבירות בגינן הורשעו הנאשמים חמורות. בעבירת הסחיטה באיומים, מלבד הפגיעה החמורה **בביטחון האישי של הקורבן**, טמונה גם **פגיעה במרקם החברתי וביכולת להתנהל כחברה דמוקרטית, בה חירות הפרט וחופש הבחירה הינם מושכלות יסוד.** יש להתייחס בכובד ראש ובחומרה הראויה למעשים מעין אלה, אשר מערערים את **תחושת הביטחון הציבורי**, בין אם הם מופנים כלפי אזרחים נורמטיביים מן השורה ובין אם כלפי דמויות שהן "מפוקפקות" בעיני העושה. זאת ועוד, עבירות אלה היוו מעשה של נטילת החוק לידיים. התנהגות אלימה בהקשר זה, יש בה כדי **לערער את יסודותיו של שלטון החוק במדינה.**

22. הנאשמים נקטו כשיטת רב נחמן "**עביד איניש דינא לנפשיה**" [=עושה אדם דין לעצמו] (בבלי, בבא קמא כז ע"ב). אלא, שהמחוקק הישראלי, ככל מחוקק מודרני, פסק כשיטת רב יהודה באותה סוגיה. גישה, לפיה ככלל אין אדם עושה דין לעצמו, אלא בכפוף לתנאים החמורים והדקדקניים של ההגנות הפורמאליות של המשפט הפלילי, כגון "הגנה עצמית". גישת המשפט הישראלי אינה מעודדת עשיית דין עצמית, נהפוך הוא. מתן אישור לנפגעי עבירה ליטול את החוק לידיהם, לבצע "משפט שדה", תוך חקירה באיומים ובכוח, תיצור מציאות בלתי אפשרית של אנרכיה טוטאלית. סלחנות להתנהגות כזו תהווה היתר בפועל לכל אדם לעשות כרצונו עד כי, בהעדר מוראה של מלכות, נגיע חלילה למצב של איש את רעהו חיים בלעו. הדברים נכונים במיוחד בחברה כשלנו, בה קבוצות שונות ורבדים שונים, חברתיים, אתניים וערכיים. מתן היתר לעשיית דין עצמית תפתח פתח לאנרכיה. ודוק, המחוקק נכון היה להתחשב בעת ביצוע העבירה בגורמים שהביאו נאשם לביצוע מעשה עבירה. אולם, לעניין ההתחשבות בהתנהגותו הקודמת של נפגע העבירה הגביל המחוקק את ההתחשבות למצבים קיצוניים למדי - מצבי מצוקה נפשית עקב התעללות (סעיף 40ט(א)(8)).

23. המחוקק הביע עמדה ברורה לפיה אין לקבל את טענת ילדי הגן "הוא התחיל", כנימוק להקלה במעשה עבירה נפרד ומתוכנן, שאינו מוגן בהגנה פורמאלית או לכל הפחות, החל כהגנה, והמעשה שנעשה היה קרוב לאותה הגנה (סעיף 40ט(א)(9)). במקרה דנן מדובר באירוע נפרד לגמרי מגניבת הרכב הראשון של הנאשם 2, ועל כן אין במעשה קרבה כלשהי להגנה כלשהי.

24. המדינה הגישה את הרישום הפלילי של המתלונן ואת גזר הדין הנוגע למעשה ניסיון גניבת רכבו של הנאשם 2 (תע/2 ו - תע/3). התובע אף טען שאף אם אין דמם של עבריינים מותר, הרי שעברייני רכוש צריכים לקחת בחשבון שהם נוטלים על עצמם סיכון בנטילת רכוש של אחר. כאמור, מקרה זה אינו מוגן ואינו מתקרב בשום אופן להיות מוגן בהגנה על פי הדין הפלילי. לפיכך, **טענה זו של המאשימה, כטענה להקלה בעונשם של הנאשמים, חייבת להידחות באופן חד משמעי ובשתי ידיים. אסור בשום אופן שיצא מבית המשפט מסר לפיו מותר לאדם לפגוע במבצע עבירה, אלא בעת הגנה עצמית או במסגרת אחת ההגנות האחרות המוכרות בדין הפלילי. לפיכך, יש ליתן משקל אפסי למטרה ה"חיובית" בביצוע המעשה, תפיסת הגנב, וליתן משקל משמעותי ומכריע לשיקול הנגדי - מלחמתה של החברה המתקנת ביוזמות פרטיות של עשיית דין עצמית באמצעים פליליים.**

25. חומרת המעשה מתחדדת בחבירת הנאשמים בתכנון מראש לביצוע בצוותא, ובהתנהגות הבריונית שכללה שימוש פיזי בעצם תפיסת המתלונן המנסה להימלט, הכנסתו אל תוך הרכב בעל כורחו, התעלמות מהמאבטח בבית החולים, הסעת המתלונן למקום מרוחק בעוד שניים מהנאשמים יושבים מצדדיו, והבאתו לבית הנאשמים. אף בהמשך הדברים הנאשמים פעלו בנחישות להלך אימים על המתלונן במטרה לקבל מידע אודות הרכב הנגנב, לאחר שהודיעו לו כי ישוחרר רק לאחר שישתף עמם פעולה. גם בשלב מתקדם של האירוע ובעת שנקראו לתחנת המשטרה בעניין אחר, הנאשמים הותירו את המתלונן בביתם תחת "השגחתו" של הנאשם 2, ונסעו לשם בהיעדרו.

26. לא נגרמה למתלונן פגיעה פיזית. הפגיעה העיקרית היא דווקא בהמשך הדברים, בתחושות האימה שהמתלונן חווה בשלב הסחיטה באיומים, כאשר מצא עצמו במקום מרוחק, בידי אנשים זרים, ללא יכולת ליצירת קשר וללא ידיעה מה מצפה לו.

27. לקולא יש לשיקול את העובדה שהנאשמים נמלכו בדעתם כיצד לנהוג עם הנאשם ואף נועצו בדעתו של אדם מבוגר מבני משפחתם לעניין זה. למרות הכול נראה כי, לפחות לאחר מעשה, החלו לפעול מתוך שיקול דעת ולא בדרך פזיזה ופוגענית. האירוע בסך הכול לא נמשך זמן רב מאוד, והנאשם הושב לתחנת המשטרה ללא פגע, בסופו של דבר.

28. זה המקום לציין גם את העובדה שכתב האישום תוקן, כך **שעבירת החטיפה שהופיעה בכתב האישום המקורי, נמחקה**. אכן, על פי מסכת העובדות העולה מכתב האישום המתוקן, מצטייר לכאורה אירוע חטיפה של המתלונן על ידי הנאשמים. ואולם, חלקם של הנאשמים אינו נגזר רק מעובדות כתב האישום המתוקן. המשמעות הנורמטיבית של התנהגותם נגזרת מהעבירות בהן הורשעו בהסכמה. יש לשאוף להתאמה מלאה בין העובדות לבין סעיפי האישום. אולם, אם בפועל עובדות כתב האישום מגלות עבירה חמורה יותר מאשר סעיפי האישום (כמו במקרה זה), אין רשות לבית המשפט להעניש במדרג עונשי חמור יותר מאשר המדרג הנובע מסעיפי האישום המיוחסים לנאשם בכתב האישום (השוו לעניין זה ע"פ 1820/98 אנג'ל נ' מדינת ישראל פ"ד נב(5)97).

29. **לעניין המתחם עצמו**, בשל הסדר הטיעון, נמנעו הצדדים לטעון למתחם באופן מדויק. לפיכך, בית המשפט, ככל שנאלץ לקבוע מתחם, עושה זאת ללא עזרת הצדדים וללא טיעון אדברסארי. בנסיבות אלה, אף שהמתחם הוא בעצם קביעה נורמטיבית, יש ערך תקדימי נמוך יותר למתחם הנקבע ללא טיעון. בכפוף לסייג זה, אין מנוס מהערכה משוערת של המתחם, על פי הלכת פלוני (2013). **בהתאם לכך, במכלול השיקולים שפורטו לעיל ובאיזון הראוי ביניהם, ובעיקר נוכח אי ההכללה של עבירת החטיפה בכתב האישום, למרות העובדות, יש לקבוע כי מתחם העונש ההולם את מעשיהם של הנאשמים באירוע מתחיל, לכל הנמוך, בעונש של מעט יותר משנת מאסר בפועל, והגבול העליון של המתחם עומד על פי שלוש מגבולו התחתון.**

נסיבות פרטניות - קביעת העונש בתוך המתחם

30. זה המקום לבחון את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. בראש ובראשונה יש לייחס משקל **להודאת הנאשמים במיוחס להם, אשר חסכה מזמנו של בית המשפט**, שיקול כבד משקל, נוכח העומסים הרובצים לפתחה של מערכת המשפט. משקל נוסף יש ליתן **לחרטה** שהביעו **וללקיחת האחריות**. כמו כן מדובר בנאשמים **צעירים**, אשר ניהלו **אורח חיים נורמטיבי** ודרך הפשע אינה מעניינם. הנאשמים 1 ו-2 **נעדרי כל עבר פלילי**, אף זה שיקול מהותי לקולא. **הנאשם 3 בעל עבר פלילי** הכולל הרשעה אחת בעבירת רכוש, משנת 2010, בגינה ריצה שישה חודשי מאסר בפועל ואף נידון **למאסר מותנה** החולש על כל פרק יא' לחוק העונשין. תנאי, שהינו בר הפעלה במקרה זה.

31. עולה אפוא, כי ביחס לכל הנאשמים קיימות נסיבות אישיות, אשר בעיקרן חיוביות, ואשר יש בהן כדי להטות הכף לעבר צדו התחתון של מתחם הענישה, כאשר הדבר נכון במיוחד ביחס לנאשמים 1 ו- 2. מצבו של הנאשם 3 מעט שונה, נוכח קיומו של עבר פלילי הכולל מאסר מותנה בן שישה חודשים שהינו בר הפעלה בענייננו. אם כי, אין מדובר בעבר פלילי מכביד ומאז אותה הרשעה משנת 2010 לא ביצע עבירות נוספות עד לאירוע המיוחס לו בכתב האישום המתוקן. כמו כן, יש להתחשב בעובדה שהעבירות דנן נעברו לקראת סוף תקופת התנאי, כפי שהטעים ב"כ המאשימה. מאידך גיסא, אין בנתוני הנאשמים נסיבות מיוחדות היכולות להביא לענישה המגיעה עד הגבול התחתון של המתחם. לפיכך, אלמלא הסדר הטיעון היה עונשם של הנאשמים 1 ו-2 קרוב יחסית לצד התחתון של המתחם, היינו בערך 20 חודשי מאסר, ועונשו של הנאשם 3 היה עומד על מעט יותר.

השיקולים ביסוד הסדר הטיעון

32. **העונש המוחשי המוצע על ידי הצדדים בהסדר הטיעון, 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות עם קנס, חורג בעליל מהרף התחתון של מתחם הענישה, וקל בהרבה מהעונש הקונקרטי הראוי לנאשמים, כמפורט לעיל.** כאמור, מכלול נסיבות המעשה והעושים, לו היו נשקלות בהתאם לשיקולים המנויים בתיקון 113, היו מביאות על הנאשמים עונש שהיה ארוך לפחות פי שלוש, והיה מבוצע מאחורי סורג ובריח. אם כי יש להתחשב גם בעובדה שההסכמה בין הצדדים כוללת גם ענישה כלכלית מסוימת.

33. **נימוקי ההסדר כוללים בעיקרם שיקולים ראייתיים כבדי משקל.** בהם, קשיים מהותיים בגרסת המתלונן, כפי שצוין מפי כל הצדדים, והיעדר נכונות מצד המתלונן לעמוד על דוכן העדים ובכלל לשתף פעולה. אכן, כטענת ב"כ הצדדים, מדובר בשיקול מהותי ומכריע, אשר עלול להשפיע על היכולת להרים את נטל ההוכחה

הנדרש במשפט הפלילי. משכך, משליך הדבר כמובן גם על תוצאת ההליך, בהעלאת כוח המיקוח של הסנגור וצמצום מרחב התמרון של המדינה. בנסיבות אלה, העונש הקל הוא תוצאה ישירה של כוח המיקוח של הפרקליטות, ומביא לענישה המרבית שהמדינה יכולה הייתה להשיג, מלבי להסתכן בזיכוי מוחלט. **זוהי כפי שאין דעתי נוחה מהסדר זה.**

34. יוקדם ויצוין שמוסד הסדר הטיעון הוא מוסד טוב וראוי, המאפשר לקיים משפט פלילי הוגן, לאזן אינטרסים ולהגיע לתוצאות הוגנות וסבירות, בתקציב ציבורי ריאלי. במערכת המשפט במדינת ישראל המתקוננת בחסר חמור של כוח אדם, לא ניתן מעשית לוותר על מוסד זה. מעבר לשיקול התקציבי, מאפשר המוסד למצוא פתרון ראוי למקרים מורכבים וקשים, להנחת דעת כל הצדדים, תוך שמירה על האינטרס הציבורי. לפיכך, מסכים אני בכל לב עם כל העקרונות וההנחיות של הלכת **פלוני (2002)**. המדובר בפשרה, המאפשרת לשני הצדדים למצות את ההישגים המרביים, בעלות נמוכה וסיכון נמוך. אכן, הרגל טוב הוא לשאוף לפשרה כזו. עם זאת, יש להיזהר שלא יהפוך ההרגל הטוב להרגל מגונה.

35. לעיתים, כאשר העונש הוא קל מאוד, כך שבמקום לאזן את עקרון ההלימה עם שיקולים אחרים, מוטל עונש קל מדי, השוחק את עקרון ההלימה עד דק, לא ראוי להגיע להסדר טיעון. עם כל הכבוד לשאיפת הפרקליטות להגיע לענישה כלשהי עבור מי שבעיניה אשם, גם נוכח שבר עמוק בחומר הראיות, יש להיזהר שלא לשחוק את המסר הבסיסי העומד ביסוד דיני העונשין. מן הראוי לצאת מהמבט המקומי על העברין הקונקרטי, ולראות כיצד הקלות מופלגות מדי, הנעשות תדיר מדי, עלולות ברבות המקרים להביא לזלזול הציבור בנורמה הפלילית. לעיתים עדיף לוותר כליל על הענישה במקרה הקונקרטי, להסתכן בזיכוי, או אפילו להסכים לזיכוי, ולא לשדר מסר לציבור, לפיו העושה מעשים חמורים אינו נענש כראוי, ועוד בהסכמת המדינה ובאישור בית המשפט. אם לא ניזהר בכך, יצא שכרנו בהפסדנו, וכל עמלנו לשווא.

36. המקרה הזה הוא גבולי ביותר. אולם, הפסיקה מלמדת שעל בית המשפט לנקוט בריסון בטרם יחליט שלא לכבד הסדר טיעון, ובמקרה הגבולי יכבד בית המשפט את הסכמות הצדדים. נוכח הנחייה ברורה זו, ובהזכירי שוב כי המדינה מחקה את עבירת החטיפה מתוך כתב האישום, **התוצאה היא שיש לכבד את ההסדר**, עם כל הקושי.

התוצאה

37. נוכח מכלול השיקולים דלעיל, אני מאמץ את הסדר הטיעון וגוזר על הנאשמים את העונשים כדלקמן:

לגבי הנאשם 1:

א. 6 חודשי מאסר בפועל, שירוצו בעבודות שירות החל מתאריך 30.4.14 ובהתאם לתכנית שהותוותה על ידי הממונה על עבודות השירות. תקופת המעצר לא תנוכה. הנאשם יתייצב לריצוי עונשו באותו יום, בשעה 08:00 בבוקר, אצל הממונה על עבודות השירות, ליד כלא באר שבע.

ב. 10 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מהיום העבירות בהן הורשע או כל עבירת אלימות מסוג פשע.

- ג. 4 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מהיום עבירת איומים.
- ד. קנס בסך ₪4,000 או 20 ימי מאסר תמורתו, הקנס ישולם תוך 60 יום.

לגבי הנאשם 2:

- א. 6 חודשי מאסר בפועל, שירוצו בעבודות שירות החל מתאריך 26.3.14 ובהתאם לתכנית שהתוותה על ידי הממונה על עבודות השירות. תקופת המעצר לא תנוכה. הנאשם יתייצב לריצוי עונשו באותו יום, בשעה 08:00 בבוקר, אצל הממונה על עבודות השירות, ליד כלא באר שבע.
- ב. 10 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים העבירות בהן הורשע או כל עבירת אלימות מסוג פשע.
- ג. 4 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מהיום עבירת איומים.
- ד. קנס בסך ₪4,000 או 20 ימי מאסר תמורתו, הקנס ישולם תוך 60 יום.

לגבי הנאשם 3:

- א. 6 חודשי מאסר בפועל, שירוצו בעבודות שירות במתנ"ס ערד. **הממונה על עבודות השירות יקבע מועד חדש להתחלת ריצוי המאסר על ידי הנאשם.** תקופת המעצר לא תנוכה.
- ב. 10 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מהיום העבירות בהן הורשע או כל עבירת אלימות מסוג פשע.
- ג. 4 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מהיום עבירת איומים.
- ד. קנס בסך ₪4,000 או 20 ימי מאסר תמורתו, הקנס ישולם תוך 60 יום.

לעניין נאשם 3 הסכימו הצדדים על הפעלת המאסר על תנאי בחופף, אך גזר הדין הרלוונטי לא הוגש. **יוגש גזר הדין** בהודעה מוסכמת של הצדדים ותינתן הוראה מתאימה על הפעלתו בחופף לגזר דין זה, כהסכמת הצדדים.

הנאשמים מוזהרים כי אם לא יבצעו את העבודות כנדרש, ניתן להורות על ריצוי העונש מאחורי סורג ובריה.

זכות ערעור תוך 45 ימים.

ניתן היום, י' אדר תשע"ד, 10 פברואר 2014, בנכוחות הנאשמים, ב"כ עו"ד מוסטפא נסאר וב"כ המאשימה, עו"ד סעדון.

